

Postawy przejawiane przez rodziców a postrzeganie zadań wypełnianych w rodzinie prokreacyjnej

Postawa rodzicielska (ojcowska i macierzyńska) to całościowa forma ustosunkowania się rodziców (osobno matki, osobno ojca) do dzieci, do techniki oddziaływania, do zagadnień wychowawczych itp. Kształtuje się ona podczas pełnienia funkcji rodzicielskich (J. Rembowski, 1986, s. 197-198).

Wpływ rodziców na dziecko jest niezaprzeczalny. Świadomie lub mniej świadomie, dziecko czy też młody człowiek powiela wzorce wyniesione z domu rodzinnego. Jego światopogląd, wartości, normy mają swe źródło w oddziaływaniach rodziców. Postawy przejawiane przez rodziców, sposób pełnienia funkcji rodzicielskich wywiera wpływ na stosunek ich dzieci do rodziny, do zadań przez nią spełnianych.

Rozdział przedstawia postawy naczelne wskazując ich związek z postrzeganiem przez młodzież zadań wypełnianych w rodzinie prokreacyjnej.

W tabeli zawarte są dane informujące o nasileniach średnich wartości postaw naczelných rodziców uczennic oraz uczniów liceum ogólnokształcącego.

Tabela nr 47. Postawy naczelne rodziców w percepcji uczennic i uczniów liceum

Kategorie postaw	Grupa liceum								T – studenta	
	dziewczęta				chłopcy				matki	ojcowie
	mat	ci	ojcowie		mat	ki	ojcowie			
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD		

bliskość uczuciowa	13,99	3,29	11,78	3,38	13,64	4,24	11,90	2,66	0,63	- 0,07
dystans uczuciowy	9,56	2,73	11,21	2,78	11,07	2,93	11,18	8,15	2,70	0,02
kontrola	13,36	2,45	8,34	2,53	9,32	2,73	8,48	1,82	7,21	- 0,08
autonomia										
	8,21	2,86	8,73	2,95	8,69	1,84	8,27	1,82	-0,86	0,26
Źródło: Opracowanie własne										

Jak wynika z danych zawartych w tabeli, w grupie młodzieży licealnej postawa naczelną „bliskość uczuciowa” u matek ma wyższe nasilenie średnich wartości niż u ojców badanych. Postawy matek są bardziej nacechowane akceptacją, koncentracją na dziecku oraz posiadaniem. Różnica między postawami matek dziewcząt i chłopców nie jest istotna statystycznie podobnie jak, między ojcami.

W kategorii naczelną „dystans uczuciowy” to postawy ojców prezentują wyższe nasilenie średnich wartości. Zarówno badane dziewczęta, jak i chłopcy odczuwają ze strony ojców silniejsze odrzucenie, wrogi odsuwanie się, a także chłód emocjonalny. Postawy matek uczniów i uczennic różnią się na poziomie istotnym statystycznie. U ojców badanych uczniów „dystans uczuciowy” jest zbliżony do „bliskości uczuciowej”. Można, więc przypuszczać, że szczególnie chłopcy czują brak bliskości uczuciowej ze strony ojców. Warto podkreślić, że „dystans uczuciowy” u matek i u ojców chłopców jest na zbliżonym poziomie.

Opisując postawę naczelną „kontrola” widzimy silniejsze nasilenie średnich wartości postaw matek badanej młodzieży. Matki nieco częściej niż ojcowie stosują nadzór, nadmiernie ingerują w życie dziecka czy wpajają poczucie winy. Oznacza to, iż matki chcą zawsze wiedzieć, gdzie jest ich dziecko, kontrolują je częściej niż ojcowie. Ponadto matki badanych dziewcząt i chłopców z liceum wytwarzają u dziecka poczucie lęku i niepokoju. Różnice między postawami przejawianymi przez

matki dziewcząt i chłopców są istotne statystycznie, ojców zaś nie.

Postawa „autonomii” jest różnie przejawiana. Dziewczeta odczuwają większą autonomię ze strony swoich ojców (prezentują oni większe nasilenie średnich wartości niż matki). Wynika z tego, iż ojcowie uczennic częściej niż matki, stosują wobec córek rozluźnioną dyscyplinę oraz pozwalają na dużą swobodę.

Z kolei badani chłopcy wskazują na większą autonomię ze strony matek. Matki częściej pobłazają swym synom, nie przywiązując wielkiej wagi do ich nieodpowiedniego zachowania. Matki szybciej i łatwiej wybaczą synom ich złe zachowanie, nie wyciągając żadnych konsekwencji. Zarówno matki, jak i ojcowie prezentują postawy, między którymi różnice nie są istotne pod względem statystycznym.

Analizie została także poddana sytuacja szkolna młodzieży. Rozpatrując stosunek młodzieży do wymagań formalnych otrzymano następujące wyniki: dziewczeta wykazują wyższą średnią wartość w przychodzeniu na zajęcia niż chłopcy z liceum. Uczennice również mają wyższe nasilenie średnich wartości w braku nieuzasadnionej absencji. Dziewczeta bardziej niż ich koledzy z liceum przykładają się do noszenia materiałów potrzebnych na lekcje.

Analizując aktywność uczniów związaną z uczeniem się obowiązkowym

stwierdzono, iż w grupie uczennic najwyższą średnią wartość prezentuje odrabianie prac domowych pisemnych. Wykazywanie tendencji do poprawy złych stopni dziewczeta oceniły niżej, niż poprzednią postawę, na 3,60. Najniżej uczennice oceniły postawy aktywności na lekcjach i odrabiania prac domowych ustnych.

Kolejno zebrano informacje dotyczące postaw związanych z uczeniem się ponadobowiązkowym i rozwojem intelektualnym. W grupie dziewcząt najwyższą średnią wartość uzyskała wytrwałość

we wzbogacaniu wiedzy w zakresie przedmiotów szkolnych, następnie czytanie książek i czasopism oraz systematyczność w samodzielnym uczeniu się pozalekcyjnym. Najniższe wartości otrzymały wytrwałość i systematyczność w samodzielnym uczeniu się i uczestnictwo w pozaszkolnych spotkaniach edukacyjnych.

Uczennice prezentowały następująco postawy związane z faktem bycia członkiem

klasy i szkoły jako grupy formalnej. Badane dziewczęta najwyższą średnią wartość przypisały udziałowi w pracach na rzecz klasy i szkoły oraz udziałowi w imprezach organizowanych przez szkołę.

Analizując stosunek uczennic do nauczycieli i personelu szkolnego, wnioskujemy, iż u licealistek najwyżej oceniono postawę wykonywania poleceń nauczycieli uczących. Nasilenie średnich wartości wykonywania poleceń nauczycieli nie uczących wyniosło 3,48 i było ono niższe od nasilenia średniej wartości postawy wykonywania poleceń personelu administracyjnego.

Postawa aktywności związanej z kulturą zdrowotną u dziewcząt przejawiała się głównie w przestrzeganiu zasad higieny osobistej. Na zbliżonym poziomie oceniono postawę dbałości o czystość ubrania i estetykę wyglądu zewnętrznego. Niższą wartość miała postawa związana z aktywnością fizyczną oraz racjonalność trybu życia. Kontakt uczennic z używkami był nikły. Żadna z nich nie zażywała narkotyków.

Kolejną grupę badawczą stanowili chłopcy z liceum, których sytuacja szkolna również została zdiagnozowana.

Rozpatrując stosunek licealistów do wymagań formalnych wnioskujemy, iż średnia wartość punktualności chłopców wynosi 3,61. Uczniowie z liceum brak nieuzasadnionej absencji osiągają na poziomie 2,22. Charakteryzując stosunek uczniów do wymagań formalnych rozpatrzono również kwestię noszenia materiałów na lekcje. Licealiści otrzymali nasilenie średnich wartości noszenia materiałów potrzebnych na lekcje wynoszące

3,61.

Kolejno wzięta została pod uwagę aktywność uczniów związana z uczeniem się obowiązkowym. Licealiści najwyżej ocenili wykazywanie tendencji do poprawy złych stopni. Następnie, terminowe oddawanie prac domowych uzyskało punktację wynoszącą. Aktywność na lekcjach oraz odrabianie prac domowych ustnych miały takie samo nasilenie średnich wartości, określone na 2,70.

Następnie analizowano aktywność uczniów związaną z uczeniem się ponadobowiązkowym i rozwojem intelektualnym. U chłopców najwyżej oceniono wytrwałość we wzbogacaniu wiedzy w zakresie innych zainteresowań oraz czytanie książek i czasopism. Najniższe nasilenie średnich wartości postaw było w zakresie wytrwałość i systematyczności w samodzielnym uczeniu się, uczestnictwa w pozaszkolnych spotkaniach edukacyjnych.

Określono również aktywność uczniów wynikającą z faktu bycia członkiem klasy i szkoły jako grupy formalnej. Uczniowie liceum najwyżej ocenili dbałość o mienie szkoły. Postawa udziału w pracach na rzecz klasy i szkoły oraz udziału w imprezach organizowanych przez szkołę uzyskały taką samą punktację. Najniższe nasilenie średnich wartości miały postawa inicjowania prac na rzecz klasy i inicjowania prac na rzecz szkoły.

Stosunek uczniów do nauczycieli i personelu szkolnego to kolejny wymiar postawy wywiązywania się z zadań, który został zbadany. Licealiści przypisali największą punktację postawie wykonywania poleceń nauczycieli uczących. Kolejne dwie postawy oceniono podobnie wykonywanie poleceń nauczycieli nie uczących, wykonywanie poleceń personelu administracyjnego.

Została także wzięta pod uwagę aktywność uczniów związana z kulturą zdrowotną. Chłopcy najwyżej ocenili dbałość o czystość ubrania oraz przestrzeganie zasad higieny osobistej. Nasilenie średnich wartości postawy aktywności fizycznej i racjonalności

trybu życia, w grupie uczniów otrzymało najniższą punktację. Uczniowie z liceum swoje kontakty z używkami ocenili następująco: palenie papierosów (4 uczniów przyznało się do palenia), picie alkoholu miało już wyższą wartość – spośród 23 uczniów 18 przyznało się do kontaktów z alkoholem. Natomiast, nasilenie średniej wartości sięgania po narkotyki wyniosło 0,35 – 3 chłopców odpowiedziało, iż „zażywa czasem narkotyki”.

Warto również dokonać analizy postrzegania przez dziewczęta i chłopców z liceum funkcji wypełnianych przez rodzinę prokreacyjną w kontekście ich sytuacji rodzinnej i szkolnej.

Analizując wypełnianie funkcji prokreacyjnej przez rodzinę młodzież licealna uważa, iż najbardziej sprzyja rozwojowi dziecka rodzina pełna. Ponad połowa dziewcząt popiera zjawisko samotnego macierzyństwa i ojcostwa. Badane dziewczęta uważają, iż coraz więcej kobiet decyduje się na samotne macierzyństwo, a także coraz więcej dziewcząt rozpoczyna życie seksualne w coraz młodszym wieku. Dlatego ponad połowa (60%) uczennic stwierdza, że liczba samotnych matek będzie się zwiększać. Prawie wszystkie uczennice z liceum uznały, że dwoje dzieci w rodzinie najbardziej sprzyja dobremu funkcjonowaniu rodziny. Takiej odpowiedzi udzieliło 60% dziewcząt.

Biorąc pod uwagę wypełnianie funkcji ekonomicznej przez rodzinę badania wykazały, iż dziewczęta są zdania, iż źródłem utrzymania ich rodziny powinna być praca w instytucji państwowej. Tak twierdzi 40% licealistek. Większość dziewcząt jest zdania, iż mąż i żona powinni wspólnie dbać o zabezpieczenie finansowe rodziny (88%). Badane uczennice, częściej niż chłopcy, popierają pracę zawodową kobiet. Opowiadając się za równouprawnieniem, uważają iż kobiety mogą tak samo jak mężczyźni realizować się w pracy. Pozytywny stosunek do kariery zawodowej kobiet ma 88% uczennic. Licealistki mają również pozytywne podejście do kariery zawodowej mężczyzn. Młodzież jest zdania, iż ważne decyzje finansowe dotyczące rodziny małżonkowie powinni podejmować wspólnie. Za takim rozwiązaniem są wszystkie badane dziewczęta.

Charakteryzując funkcję usługowo-opiekuńczą rodziny wszystkie badane osoby stwierdziły, iż chciałyby zapewnić swojej przyszłej rodzinie dobre warunki mieszkaniowe, czyli dom jednorodzinny na obrzeżach miasta lub na wsi. Badana młodzież twierdzi, iż rodzina powinna spożywać posiłki przygotowane samodzielnie. Spośród badanych dziewcząt, 96% jest takiego zdania. Licealistki uważają, iż dziećmi rodzice powinni się opiekować wspólnie. Dziewczęta, częściej niż ich koledzy, opowiadają się za równouprawnieniem w wykonywaniu obowiązków domowych (76%) badanych uczennic uważa, iż mężczyźni powinni wykonywać te same prace, które wykonują kobiety.

Omawiając funkcję socjalizacyjną pełnioną przez rodzinę młodzież licealna prezentuje pełen tolerancji i kompromisu stosunek do odmiennych zainteresowań partnera. Badane uczennice najczęściej, wskazują na rekreację na świeżym powietrzu jako formę spędzania wolnego czasu przez rodzinę. Dla 24% dziewcząt najważniejszym jest, aby rodzina spędzała czas razem, forma jest mniej ważna. Uczennice z grupy liceum wypowiadając się na temat wychowywania dzieci, twierdzą, że rodzice nie powinni ulegać wszystkim prośbom dzieci (taką opinię prezentuje 80% badanych). Zdaniem 22 badanych dziewcząt dzieci powinny uczestniczyć w podejmowaniu ważnych, rodzinnych decyzji.

Tradycję „spędzania czasu razem” chciałoby przenieść do swojej przyszłej rodziny 36% dziewcząt. Chce kultywować „wspólne obiady” jedna czwarta uczennic. Wszystkie osoby badane zgodnie twierdzą, iż dzieci powinny pomagać w wypełnianiu obowiązków domowych. Według 88% badanych uczennic nagroda jest metodą przynoszącą lepsze skutki wychowawcze niż kara.

Analizując funkcję psychohygieniczną, jaką spełnia rodzina badane uczennice uważają, iż częste rozmowy są ważną formą spędzania czasu z dziećmi. Twierdzi tak 56% badanych dziewcząt. Badane uczennice z grupy liceum uważają za bardzo ważną umiejętność słuchania i właściwego rozumienia wypowiedzi innych członków rodziny. Spośród nich 96% uważa, iż słuchanie

i rozumienie członków rodziny ma bardzo duże znaczenie, dzięki niemu można się porozumieć. Prawie połowa dziewcząt odpowiada, iż mąż lub żona czują się kochani wtedy, „kiedy to sobie okazują słowami lub czynami”. Według badanych dziewcząt dziecko czuje się kochane, kiedy: „rodzice rozmawiają z nim, poświęcają mu czas” , „kiedy mu to mówią” . Młodzi ludzie zarówno chłopcy, jak i dziewczęta, są zdania, iż bliskie, pełne miłości relacje między rodzicami wpływają pozytywnie na poczucie bezpieczeństwa u dziecka. Natomiast, ciągłe kłótnie i awantury sprawiają, że „dziecko czuje się niechciane” . Wszystkie badane twierdzą, iż rodzina jest ważną wartością w życiu człowieka.

Analizie poddano również stosunek licealistów do zadań wypełnianych w rodzinie prokreacyjnej.

Wypowiadając się na temat wypełniania funkcji prokreacyjnej przez rodzinę chłopcy z liceum uważają, iż najbardziej sprzyja rozwojowi dziecka rodzina pełna. Samotne macierzyństwo i ojcostwo jest negatywnie odbierane przez ponad połowę badanych chłopców. Wszyscy badani twierdzą, iż liczba samotnych ojców nie zwiększy się, w przeciwieństwie do liczby samotnych matek. Uczniowie liceum uważają, że liczba samotnych matek będzie się zwiększać. Tak uważa ponad 65% licealistów. Większość licealistów uznała, że dwoje dzieci w rodzinie najbardziej sprzyja dobremu funkcjonowaniu rodziny.

Analizy wypełnianie funkcji ekonomicznej przez rodzinę wykazały, iż badani uczniowie liceum uważają, że praca w przedsiębiorstwie prywatnym jest najlepszym źródłem utrzymania. Większość młodzieży (ponad 86%) jest zdania, iż mąż i żona powinni wspólnie dbać o zabezpieczenie finansowe rodziny. Ponad połowa (65%) badanych licealistów pozytywnie ustosunkowuje się do kariery zawodowej kobiety. Badani chłopcy zastrzegają, iż

kobieta robiąc karierę, nie powinna zaniedbywać rodziny. Pojawiają się również głosy negatywne – prawie 35% uczniów

jest przeciwna robieniu kariery zawodowej przez kobiety. Karierę zawodową mężczyzn popierają prawie wszyscy. Większość chłopców jest zdania, iż ważne decyzje finansowe dotyczące rodziny małżonkowie powinni podejmować wspólnie.

Określając swój stosunek do funkcji usługowo- opiekuńczej rodziny wszyscy badani uczniowie stwierdzili, iż chcieliby zapewnić swojej przyszłej rodzinie dobre warunki mieszkaniowe, czyli dom jednorodzinny na obrzeżach miasta lub na wsi. Chłopcy są zdania, iż rodzina powinna spożywać posiłki przygotowane samodzielnie. Na wspólną opiekę nad małym dzieckiem zdecydowałoby się tylko niewiele ponad 30% chłopców z liceum. Ponad połowa chłopców uważa, iż to żona powinna zajmować się dzieckiem. Badani chłopcy w większości (prawie 70%) są zwolennikami tradycyjnego podziału obowiązków.

Charakteryzując funkcję socjalizacyjną pełnioną przez rodzinę licealiści są pełni tolerancji i kompromisu w stosunku do odmiennych zainteresowań partnera. Chłopcy najczęściej odpowiadają, iż rekreacja na świeżym powietrzu jest pożądaną formą spędzania wolnego czasu przez rodzinę. Dla 8 z uczniów wspólne przebywanie jest właściwą formą spędzania czasu. Młodzież z grupy liceum wypowiadając się na temat wychowywania dzieci, w większości twierdzi, że rodzice nie powinni ulegać wszystkim prośbom dzieci. Zdaniem większości (ponad 82%) chłopców dzieci powinny uczestniczyć w podejmowaniu ważnych, rodzinnych decyzji. Żadnych tradycji nie chce przenosić do swojej przyszłej rodziny ponad połowa badanych chłopców (ponad 52%). Wszyscy uczniowie zgodnie twierdzą, iż dzieci powinny pomagać w wypełnianiu obowiązków domowych. Za skuteczniejszą metodę wychowawczą uważa nagrodę ponad 78% chłopców. Na karę wskazuje prawie 22% badanych.

Opisując funkcję psychohygieniczną, jaką spełnia rodzina, za najważniejszą formę spędzania czasu z dziećmi chłopcy uznają wspólne przebywanie (ponad 43%) badanych. Badani uczniowie z grupy liceum uważają za bardzo ważną umiejętność słuchania i właściwego rozumienia wypowiedzi innych członków rodziny.

Większość z nich umiejętności słuchania przypisuje ważną rolę w bezkonfliktowym życiu rodzinnym. Wśród badanych ponad 30% chłopców uważa, że o miłości między małżonkami świadczą czyny i słowa, ale również wzajemna pomoc jest istotna dla około 26%. Chłopcy twierdzą, iż dziecko czuje miłość rodziców wtedy, kiedy mu ją okazują, kiedy troszczą się o nie. Młodzi ludzie zarówno są zdania, iż bliskie, pełne miłości relacje między rodzicami wpływają pozytywnie na poczucie bezpieczeństwa u dziecka. Ciągłe kłótnie i awantury sprawiają, że „dziecko czuje się niechciane”. Prawie wszyscy badani licealiści twierdzą, iż rodzina jest ważną wartością w życiu człowieka.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące postaw naczelných przejawianych przez rodziców uczniów technikum.

Tabela nr 48. Postawy naczelne rodziców w percepcji uczniów technikum

Kategorie postaw	Grupa technikum				Grupa liceum				T- studenta	
	chłopcy				dziewczęta					
	matki		ojcowie		matki		ojcowie		matki	ojcowie
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD		
bliskość uczuciowa	14,99	2,22	13,03	5,28	13,99	3,29	11,78	3,38	-0,62	-0,77
dystans uczuciowy	10,05	2,22	10,98	2,90	9,56	2,73	11,21	2,78	-0,88	0,14
kontrola	9,04	2,59	8,83	2,54	13,36	2,45	8,34	2,53	7,71	-0,30
autonomia	9,23	2,18	8,59	3,10	8,21	2,86	8,73	2,95	-1,82	0,07

Źródło: Opracowanie własne

Analizując powyższą tabelę, widzimy, iż postawa naczelna „bliskość uczuciowa” ma wyższe nasilenie średnich wartości u matek badanych chłopców. Świadczy to o tym, że matki częściej niż ojcowie pocieszają swoich synów, akceptują ich. Postawy matek są pełne czułości, ciepła życzliwości. Postawy matek chłopców z technikum zostały porównane z postawami matek dziewcząt z liceum. Podobnie było w przypadku ojców. Jak

wynika z tabeli, różnica między postawami naczelnymi matek dziewcząt i matek chłopców z technikum jest nie istotna statystycznie. Ojcowie przejawiają postawy również nie istotne statystycznie.

Kolejna postawa naczelna to „dystans uczuciowy”. W tej kategorii ojcowie przejawiają częściej niż matki postawy odrzucenia, odsuwania się czy chłodu emocjonalnego. Ojcowie rzadziej rozmawiają z synami, spędzają z nimi mniej czasu niż matki. Postawy ojców są nacechowane dystansem i rezerwą. Zarówno matki, jak i ojcowie uczennic z liceum i uczniów z technikum prezentują postawy, między którymi różnice są nieistotne statystycznie.

Charakteryzując postawę naczelną „kontrola”, dostrzec można, iż postawy matek prezentują nieco wyższe nasilenie średnich wartości. Oznacza to, że matki częściej niż ojcowie stosują nadzór nad synami. Postawa taka jest synonimem ciągłej kontroli, wtrącania się w sprawy dziecka. Matki są postrzegane jako te, które wpajają poczucie winy, lęku i niepewności. W ramach tej kategorii matki chłopców (w porównaniu z matkami dziewcząt) przejawiają postawy, z których wynikają różnice istotne statystycznie. Postawy ojców chłopców z technikum oraz postawy ojców dziewcząt ujawniają różnice nieistotne pod względem statystycznym.

Kategoria naczelna „autonomia” jest, mimo wszystko, częściej przejawiana przez matki, zdaniem badanych chłopców. Z jednej strony uczniowie odczuwają kontrolę ze strony matek, z drugiej jednak to one są osobami, które częściej niż ojcowie pobłażają swoim synom. Matki nie stosują przymusu w stosunku do synów, łatwiej wybaczą im złe zachowanie. Postawa naczelna „autonomia” jest postawą różniącą w sposób istotny matki chłopców i matki dziewcząt. Różnice między postawami ojców uczennic i uczniów są nieistotne statystycznie.

Po analizie postrzegania przez badaną młodzież technikum postaw naczelných przejawianých przez rodziców,

scharakteryzujemy postawę wywiązywania się z zadań młodych osób oraz ich stosunek do zadań wypełnianych w rodzinie prokreacyjnej, uwzględniając wszystkie funkcje przez nią pełnione.

Rozpatrując stosunek młodzieży do wymagań formalnych otrzymano następujące wnioski. Badani chłopcy z technikum określają nasilenie średniej wartości postawy punktualności w przychodzeniu na zajęcia na 4,04. Natomiast, średnia wartość braku nieuzasadnionej absencji jest nieco wyższa u tych badanych niż u ich kolegów z liceum. Postawa noszenia materiałów potrzebnych na lekcje uzyskała w ocenie uczniów technikum najwyższą punktację. Jest to wyższe nasilenie średnich wartości od wartości postaw prezentowanych przez grupę liceum.

Dalej rozpatrzono aktywność uczniów związaną z obowiązkowym uczeniem się. Chłopcy z grupy technikum ocenili najwyżej, podobnie jak ich koledzy z liceum, wykazywanie tendencji do poprawy złych stopni. Nasilenie średnich wartości postaw aktywności na lekcjach i terminowego oddawania prac domowych miało taki sam najniższy wynik.

Następna analiza dotyczyła aktywności uczniów związanej z uczeniem się ponadobowiązkowym i rozwojem intelektualnym. Osoby z grupy technikum najwyższą wartość przypisali postawie wytrwałość wzbogacania wiedzy w zakresie innych zainteresowań. Podobnie uczynili chłopcy z liceum. Systematyczność w samodzielnym uczeniu się pozalekcyjnym osiągnęła nieco niższą punktację. Najniżej uczniowie ocenili wytrwałość we wzbogacaniu wiedzy w zakresie języków obcych i uczestnictwo w pozaszkolnych spotkaniach edukacyjnych.

Określono dalej aktywność uczniów wynikającą z faktu bycia członkiem klasy i szkoły. Grupa uczniów z technikum najwyżej oceniła dbałość o mienie szkoły. Kolejną trochę niższą punktację otrzymała postawa udziału w imprezach organizowanych przez szkołę. W ocenie postaw inicjowania prac na rzecz klasy

i inicjowania prac na rzecz szkoły chłopcy z obydwu grup nie różnią się. Uczniowie z technikum, podobnie jak ich koledzy z liceum ocenili te postawy najniżej.

Charakteryzowano również stosunek uczniów do nauczycieli i personelu szkolnego.

Chłopcy z technikum najwyższe nasilenie średnich wartości przypisali postawie wykonywania poleceń nauczycieli uczących. Następnie, wykonywanie poleceń personelu administracyjnego najniższą punktacją.

Dokonano także oceny aktywności uczniów związanej z kulturą zdrowotną. Grupa technikum najwyżej oceniła przestrzeganie zasad higieny osobistej, podobnej oceny dokonały dziewczęta. Niższą wartość miała postawa związana z aktywnością fizyczną oraz racjonalność trybu życia. Z analizy kontaktów uczniów technikum z używkami wynikają następujące wnioski 12 chłopców pali papierosy badanych. Cała grupa deklaruje picie alkoholu. Do kontaktów z narkotykami przyznało się 5 osób. Pozostałe 18 osób nie zażywa narkotyków.

Uczniowie technikum wypowiedzieli się również na temat funkcji wypełnianych w rodzinie prokreacyjnej.

Analizując wypełnianie funkcji prokreacyjnej przez rodzinę młodzież z technikum uważa, iż najbardziej sprzyja rozwojowi dziecka rodzina pełna. Grupa uczniów z technikum w prawie 44% ma obojętny stosunek do kwestii samotnego macierzyństwa i ojcostwa. Samotne macierzyństwo i ojcostwo jest negatywnie odbierane przez prawie 40% badanych chłopców. Badani z technikum również uważają, że liczba samotnych matek będzie się zwiększać. Tak uważa blisko 70% uczniów technikum. Niewiele ponad połowa, czyli 52% jest zdania, iż liczba samotnych ojców nie ulegnie zmianie. Ponad połowa uczniów także uważa, iż dwoje dzieci w rodzinie najbardziej sprzyja dobremu funkcjonowaniu rodziny.

Biorąc pod uwagę wypełnianie funkcji ekonomicznej przez

rodzinę badania wykazały, iż większość chłopców z technikum jest zdania, iż źródłem utrzymania rodziny powinna być własna działalność gospodarcza. Pozostali wskazują pracę w przedsiębiorstwie prywatnym. Prawie wszyscy badani (ponad 91%) z grupy technikum stwierdzają, iż małżonkowie wspólnie powinni dbać o materialne zabezpieczenie rodziny. Ponad połowa grupy z technikum ma pozytywny stosunek do kariery kobiety. Chłopcy ci uważają, iż kobieta, jeśli chce, powinna rozwijać się zawodowo, aczkolwiek nie powinna zapominać o rodzinie. Jak widać, wszyscy chłopcy popierając karierę kobiet stawia warunek, ażeby nie rzutowała ona (kariera) na życie rodzinne. Takiego wymogu nie stawiają uczniowie robiącym karierę zawodową mężczyznom. Zdecydowana większość młodzieży z technikum uważa, iż ważne decyzje finansowe dotyczące rodziny małżonkowie powinni podejmować wspólnie. Tylko jedna osoba jest zdania, że decydować o rodzinnych finansach powinien mąż. W postrzeganiu tego zadania również można zauważyć pewną różnicę. Mimo poparcia dla wspólnego dbania o finanse, tylko wśród chłopców pojawiały się głosy, iż to mąż powinien podejmować decyzje finansowe.

Charakteryzując funkcję usługowo-opiekuńczą rodziny wszystkie badane osoby stwierdziły, iż chciałyby zapewnić swojej przyszłej rodzinie dobre warunki mieszkaniowe, czyli dom jednorodzinny na obrzeżach miasta lub na wsi. Młodzież z technikum opowiada się także za posiłkami przygotowywanymi samodzielnie. Większość (ponad 78%) badanych uczniów technikum uważa, iż to żona powinna opiekować się małymi dziećmi. Pojawiła się kolejna różnica w podejściu do wypełniania zadań między chłopcami a dziewczętami. Ankietowani chłopcy z popierają tradycyjny podział obowiązków domowych. Opowiada się za nim około 61% badanych. I znów pojawił się rozdźwięk między chłopcami a dziewczętami. Badane uczennice zdecydowanie popierają równouprawnienie w wykonywaniu wszelkich zadań rodzinnych.

Omawiając funkcję socjalizacyjną pełnioną przez rodzinę grupa

z technikum prezentuje tolerancję w stosunku do odmiennych zainteresowań partnera. Najwięcej chłopców z technikum wskazało odpowiedź „rekreacja na świeżym powietrzu” jako forma spędzania czasu z rodziną. Większość badanej młodzieży z technikum uważa, iż rodzice nie powinni spełniać wszystkich próśb dzieci. Zdaniem ponad połowy uczniów dzieci powinny uczestniczyć w podejmowaniu ważnych, rodzinnych decyzji. Spośród 23 badanych chłopców z technikum 9 deklaruje kontynuowanie tradycji świątecznych. Następnie, 7 osób nie chce przenosić do swojej przyszłej rodziny żadnych tradycji. Wśród chłopców, częściej niż wśród dziewcząt, można zauważyć głosy niechęci w stosunku do kultywowania jakichkolwiek tradycji. Wszystkie osoby badane zgodnie twierdzą, iż dzieci powinny pomagać w wypełnianiu obowiązków domowych. Zdaniem 20 chłopców nagroda przynosi lepsze skutki wychowawcze niż kara.

Analizując funkcję psychohigieniczną, jaką spełnia rodzina, ponad połowa chłopców z technikum za ważną formą spędzania czasu z dziećmi uważa wspólne przebywanie. Jak wynika z analizy, chłopcy zgodnie wskazują na wspólne przebywanie jako ważną formę spędzania czasu z dziećmi, dziewczęta natomiast opowiadają się za częstymi rozmowami.

Niemal wszyscy badani z technikum są tego samego zdania, wypowiadając się na temat znaczenia umiejętności słuchania i właściwego rozumienia wypowiedzi innych członków rodziny. Spośród 23 uczniów technikum prawie połowa jest zdania, iż o wzajemnej miłości świadczą czyny i słowa. Młodzież uważa, iż dziecko czuje się kochane, kiedy „rodzice zajmują się nim”. Młodzi chłopcy są zdania, iż bliskie, pełne miłości relacje między rodzicami wpływają pozytywnie na poczucie bezpieczeństwa u dziecka. Natomiast, ci kłótnie i awantury sprawiają, że dziecko ma zachwiane poczucie bezpieczeństwa. Dla wszystkich chłopców z technikum rodzina jest ważną wartością w życiu.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w

pisaniu prac.